

บทความปริทัศน์**การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ COVID-19
USING SOCIAL MEDIA IN TEACHING AND LEARNING IN COVID-19 SITUATION****รัชดากร พลภักดิ์****Ratchadakorn Phonpakdee****Ratchadakorn.ph@kmitl.ac.th**

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520
Department of Agricultural Education, Faculty of Industrial Education and Technology
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Bangkok 10520 Thailand

*Corresponding Author E-mail: ratchadakorn.ph@kmitl.ac.th

บทนำ

จากการที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้ประกาศเรื่องมาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) โดยให้หยุดดำเนินการเรียนการสอนทุกรูปแบบยกเว้นการสอนแบบออนไลน์ [1] ทำให้ผู้สอนและผู้เรียนต่างตื่นตัวกับการสอนแบบออนไลน์เป็นอย่างมาก ซึ่งการสอนแบบออนไลน์เป็นการสอนผ่านทางอินเทอร์เน็ตโดยไม่จำเป็นต้องเดินทางมาพบกัน สามารถสอนได้ทุกที่ ทุกเวลา ข้อความ รูปภาพ เสียง วิดีโอ และ มัลติมีเดียอื่น ๆ จะถูกส่งไปยังผู้เรียนผ่าน Web Browser ผู้เรียนทุกคนในชั้นเรียน ผู้สอน สามารถติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ อย่างไรก็ตามผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนมากกว่าปกติ เพราะไม่มีใครสามารถที่จะควบคุมดูแลผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด แอปพลิเคชันที่นิยมใช้ในการสอนออนไลน์ในปัจจุบัน เช่น OBS Skype Zoom Google classroom Google meeting Microsoft team Facebook Line เป็นต้น ในบรรดาแอปพลิเคชันทั้งหมดที่กล่าวมา แอปพลิเคชันที่คนรุ่นใหม่มักจะใช้ในชีวิตประจำวันสูงสุด คือ Facebook ร้อยละ 36 Line ร้อยละ 31 และแอปพลิเคชันสื่อสังคมออนไลน์ที่คนรุ่นใหม่ใช้ในชีวิตประจำวันสูงสุด คือ Facebook ร้อยละ 98 Youtube ร้อยละ 82 [2] จากข้อมูลนี้การใช้แอปพลิเคชันสื่อสังคมออนไลน์น่าจะเป็นช่องทางที่สะดวกและรวดเร็วในการเข้าถึงผู้เรียนมากที่สุดในการสอนออนไลน์

บทความปริทัศน์ที่ผู้เขียนนำมาเสนอนี้เป็นการรวบรวมบทความจากวารสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนโดยผู้เขียนได้มีการรวบรวมเอกสาร 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ประเด็นพฤติกรรมและแนวทางในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ 2) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้ผู้อ่านได้มองเห็นภาพหลักการและผลการวิจัยต่าง ๆ อันจะนำไปสู่แนวคิดในการใช้แอปพลิเคชันสื่อสังคมออนไลน์ที่สามารถนำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์ COVID-19 ต่อไป

พฤติกรรมและแนวทางในการใช้สื่อสังคมออนไลน์

จากการศึกษาของ Suwimon Vongsingthong [3] พบว่า นักเรียน นักศึกษาในสถาบันการศึกษามีพฤติกรรมการเผยแพร่ข้อมูลโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ใน 4 รูปแบบ คือ การประชาสัมพันธ์ตนเอง การบันเทิงรื่นเริง การเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ และการใช้เผยแพร่ข้อมูลของสถาบัน จากการศึกษาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยาจะพบว่า เมื่อนักศึกษาหยิบโทรศัพท์มือถือขึ้นมา นักศึกษาจะใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เป็นอันดับแรก โดยใช้งานเฉลี่ยวันละมากกว่า 5 ชั่วโมง นักศึกษาที่เคยใช้สื่อสังคมออนไลน์ขณะเรียนไม่รู้สึกเสียสมาธิ แต่ก็มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น ตาพร่ามัว ปวดคอ ปวด

หลัง ปวดตัว [4] สอดคล้องกับ Amornrat Wongsopa, Sakesan Saiseesod, and Nangnoy Yanwaree [5] ที่พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยได้รับผลกระทบจากการใช้สื่อออนไลน์ Facebook ในด้านสุขภาพ ด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน และในด้านการศึกษา ในขณะที่นิสิตปริญญาตรีที่เรียนวิชาวิถีจิตวิถีใจของมหาวิทยาลัยนเรศวรใช้งานสื่อสังคมออนไลน์โดยเฉลี่ย 1-3 ชั่วโมงต่อครั้ง สื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้บ่อยคือ Facebook และใช้โทรศัพท์มือถือเพื่อความเพลิดเพลินบันเทิง และมีทักษะการรู้เท่าทันสื่อในด้านการเข้าถึงสื่อ ด้านการวิเคราะห์สื่อ ด้านการประเมินค่าสื่อ ด้านการสร้างสรรค และด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก [6]

จากการศึกษาของ Krodshagorn Boonyapitruksagoon and Pitchayane Poonpol [7] พบว่าบุคลิกภาพแบบมีจิตสำนึกเป็นตัวทำนายที่สำคัญในพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างรู้เท่าทันของนักศึกษาปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มโดยเน้นความจริงมีแนวโน้มในการเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ในวัยรุ่น [8] นอกจากนี้แล้ว Patcharapa Euamornvanich [9] ได้กล่าวว่าทักษะของการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ การเข้าถึง การวิเคราะห์ การประเมิน การสร้างเรื่องราว การไตร่ตรอง การแสดงออก การสื่อสาร และการมีส่วนร่วม ในขณะที่ Chatmuang Phaomanachoen, Chatupol Yongsorn and Chakrit Ponathong [10] พบว่าองค์ประกอบการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ของนิสิต นักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ การตระหนักถึงผลกระทบในการใช้สื่อออนไลน์ การตรวจสอบความถูกต้องของสื่อ สังคมออนไลน์ การแยกแยะข้อมูลในสื่อสังคมออนไลน์ การวิเคราะห์เทคนิคการสื่อสารของสังคมออนไลน์ การรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างผลงานในสื่อสังคมออนไลน์ การรู้ความหมายที่ใช้ในสื่อสังคมออนไลน์ การประเมินคุณค่าที่ได้รับจากสื่อสังคมออนไลน์ การคัดเลือกข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ การสร้างสรรค์ผลงานผ่านสื่อสังคมออนไลน์

แนวทางในการส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อของเด็กและเยาวชนในภาพใหญ่ที่ Usanee Kangwanjit [11] ได้เสนอคือ การจัดตั้งศูนย์ฮอตไลน์เพื่อรับเรื่องราวร้องทุกข์ การทำวิจัยและพัฒนาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเด็กและเยาวชน การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ การส่งเสริมเผยแพร่ผลงานวิชาการแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน การสร้างความตระหนักในการรู้เท่าทันสื่อให้แก่เด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง พ่อแม่ผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ โรงเรียนควรมีหลักสูตรรู้เท่าทันสื่อ การคำนึงถึงจรรยาบรรณของสื่อมวลชน ควรมีองค์กรที่ควบคุมดูแลจรรยาบรรณของสื่อ รัฐควรมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการรู้เท่าทันสื่อของเด็กและเยาวชน ในขณะที่ Nithida Wivatpanitch [12] ได้เสนอขั้นตอนการสอนพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์สื่อ การเชื่อมโยงปัญหา การประเมินคุณค่า การสรุปความคิด การใช้สื่ออย่างรู้เท่าทัน บทบาทของผู้สอนควรเป็นผู้เตรียมและนำเสนอกรณีตัวอย่าง ตั้งคำถามยั่วให้เกิดการวิเคราะห์ที่เชื่อมโยง กระตุ้นให้ผู้เรียนอภิปรายและสรุปแนวคิดกรณีตัวอย่าง ส่วนผู้เรียนควรกระตือรือร้นและแสวงหาความรู้เพื่อหาคำตอบ แลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์และนำเสนอความคิดของตนเอง เปิดใจรับฟังการอภิปรายและรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นอย่างมีวิจารณญาณเพื่อนำไปสู่ความรู้ ความจริงและเชื่อมโยงไปยังบริบทอื่นได้อย่างรอบด้าน

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนและติดตามงานมอบหมายที่ผู้สอนได้มอบหมายให้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนได้ดี ผู้เรียนไม่เกิดความตึงเครียดและกล้าที่จะซักถามผู้สอนได้ทุกที่ทุกเวลา ผู้สอนสามารถสร้างสื่อการสอนง่าย ๆ แล้วโพสต์เพื่อใช้ในการสอน เช่น คลิปวิดีโอ เอกสารเนื้อหาที่เป็น Word หรือ pdf เป็นต้น ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกับผู้สอนและเพื่อนที่เรียนด้วยกัน ผู้เรียนกล้าแสดงออกมากขึ้น สามารถติดต่อผู้สอนได้ตลอดเวลาที่ทำงานมอบหมาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและมีวินัยในการเรียนมากขึ้น [13]

สิ่งจำเป็นหลักที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ก็คือระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความเสถียรและรวดเร็วเพื่อใช้งานอินเทอร์เน็ต และคอมพิวเตอร์หรือสมาร์ทโฟน ซึ่ง Eknarin Bangthamai [14] พบว่านิสิต นักศึกษาปริญญาตรีเห็นว่าการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์ควรจะมีเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สามารถแชร์สไลด์ประกอบการบรรยายบนเว็บ กระดานสนทนา หนังสือและตำราอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการเรียน นำเสนอผลงานผ่านการ post ภาพ นำเสนอการเขียนบทความผ่าน blog มีแหล่งเรียนรู้ที่ผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น ข่าว เว็บไซต์ ภาพยนตร์ มีการส่งงานผ่าน web board ส่งงานตรงในระบบแบบส่วนบุคคล กิจกรรมที่ควรจะเป็นลักษณะรายงาน ชิ้นงานที่แสดงความคิดรวบยอด และการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ในการประเมินผลกิจกรรมควรประเมินจากเครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้เรียน ผลงานของผู้เรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ก็ได้ให้ความคิดเห็นว่าการคำนึงถึงความปลอดภัยต่อผู้อื่น ป้องกันตนเอง เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นและปราบปรามผู้กระทำผิดเพิ่มเติมอีกด้วย

ตัวอย่างการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้มีผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและนำเสนอหลายท่าน เช่น Anchalee Suknaisith [15] ที่ได้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ Facebook และ Line ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ความรู้พื้นฐานด้านระเบียบวิธีวิจัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีทักษะการวิจัยอยู่ในระดับมาก คุณภาพรายงานการวิจัยอยู่ในระดับมาก ทักษะที่ดีที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนว่าควรมีการกำกับดูแลติดตามผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการวิจัยนี้ผู้สอนได้โพสต์เนื้อหาใน Facebook ก่อนล่วงหน้าอย่างน้อย 2 วัน มีการวัดความรู้จากการสอบถามและทดสอบย่อยเป็นระยะ กระตุ้นผู้เรียนผ่านทาง Line group

นอกจากนี้ Siwanit Autthawuttikul [16] ที่ได้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการให้คำปรึกษา สอนงาน ในรายวิชาเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับการฝึกอบรมให้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการให้คำปรึกษา สอนงาน มี 6 ขั้นตอน คือ 1) เริ่มต้นกระบวนการ สร้างความสัมพันธ์ 2) กำหนดความช่วยเหลือ เอื้อเพื่อคำปรึกษา 3) แบ่งปันประสบการณ์สอนงานผ่านสื่อ 4) มองเห็นช่องทาง ดำเนินตามคำชี้แนะ 5) ลงมือดำเนินการปฏิบัติงานฝึกอบรม 6) สะท้อนผลงาน กระบวนการยุติ ความสามารถในการจัดฝึกอบรมของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ผู้เรียนเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการให้คำปรึกษา และการสอนงานผ่านสื่อสังคมออนไลน์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจไว้ว่า การเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ในรายวิชา ไม่ใช่วิธีบอกให้ทำ แต่เป็นการเติมเต็มความต้องการพื้นฐานของผู้เรียน ในการพัฒนาความคิด และผลงานของผู้เรียนในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ผู้สอนติดตามความเคลื่อนไหวของการดำเนินกิจกรรมผ่านกลุ่มสื่อสังคมออนไลน์ในรายวิชาแล้วต้องมีการพบหน้าอีกด้วยเพราะการสื่อสารแบบเห็นหน้า อากัปกิริยา พูดคุยโต้ตอบแบบทันทีจะช่วยให้เข้าใจรายละเอียดได้มากกว่า และควรมีการนำเครื่องมือออนไลน์อื่น ๆ เข้ามาช่วยในการอภิปราย สะท้อนคิด แลกเปลี่ยนข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และอัตคิลิปวีดิโอแนะนำเสนอข้อมูลเพิ่มเติม

จากการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน Sumalee Chuachai [17] ได้ให้แนวคิดการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอนว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์นั้นเป็นเพียงเครื่องมือที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ได้แก่ ใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนใช้เป็นช่องทางในการส่งเนื้อหาให้ผู้เรียน และเป็นสื่อประกอบการเรียนได้ แต่การเรียนการสอนแบบผสมผสานเป็นการจัดสภาพการเรียนรู้แบบหลากหลายวิธีร่วมกับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเนื่องจากผู้เรียนมีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน ตัวอย่างงานวิจัยที่มีการใช้การเรียนการสอนแบบต่าง ๆ ร่วมกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น

Teppayapong Seskuembong [18] ได้ศึกษาการสอนด้วย E-learning แบบเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ใน นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากรที่เรียนวิชา สื่อการศึกษาเบื้องต้น พบว่า ความสามารถทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการศึกษาของผู้เรียนสูงขึ้น มีคะแนนพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการศึกษาอยู่ในระดับดี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผลงานการผลิตสื่อการสอนอยู่ในระดับดี ผลงานการสร้างสคริปก็อยู่ในระดับดีมาก ผู้เรียนเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้วย E-learning แบบเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์มาก ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในการใช้การเรียนการสอนด้วยวิธีนี้ว่า ก่อนสอนควรเตรียมความพร้อมผู้เรียนในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และไม่ควรรู้สึกว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่หลากหลายมากเกินไป หากมี

จำนวนผู้เรียนที่มากควรตรวจสอบระบบบริหารจัดการเรียนการสอน (Learning Management system : LMS) ให้พร้อมรองรับการใช้งานของผู้เรียน ควรแบ่งกลุ่มผู้เรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนบนระบบ LMS

Pipat Auttaput, Tipparat Sittiwong, and Direk Teeraputon [19] ได้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ร่วมกับการเรียนรู้เชิงรุกให้นักศึกษานิเทศศาสตร์ที่เรียนวิชาการออกแบบและผลิตสื่อกราฟิกคอมพิวเตอร์ พบว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อสังคมออนไลน์ร่วมกับการเรียนรู้เชิงรุกมีความเหมาะสมมากที่สุด ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผลงานของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ผู้เรียนเห็นด้วยกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ร่วมกับการเรียนรู้เชิงรุกมากที่สุด

สรุป

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Line YouTube เป็นช่องทางหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่เข้าถึงผู้เรียนได้รวดเร็วและสะดวกที่สุดในช่วงวิกฤตการณ์ COVID-19 ที่มาแบบกะทันหันทำให้ผู้สอนและผู้เรียนไม่ทันได้ตั้งตัว อย่างไรก็ตามการใช้สื่อสังคมออนไลน์ก็มีข้อที่ควรคำนึงถึงและให้ความสำคัญอย่างมาก คือ คุณธรรม จริยธรรมในการใช้สื่อออนไลน์ที่บางครั้งผู้สอนและผู้เรียนอาจรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น การคัดลอกข้อมูลด้านการศึกษาของบุคคลอื่นไปเป็นของตนเองหรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต การบิดเบือนข้อมูลจากความเข้าใจผิด เป็นต้น ดังนั้นการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์จึงจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรตระหนักให้มาก นอกจากนี้แล้วหากผู้สอนมีโอกาสควรมีการใช้วิธีการเรียนการสอนแบบผสมผสานร่วมกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์มาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- [1] Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. 2020. **Announcement of the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation on Measures and Surveillance of the Corona Virus Outbreak 2019**. Retrieved from April 9, 2020 from <http://www.vet.cmu.ac.th/web/file/COVID-19/1/covid-3.pdf>
- [2] K. Boonyen. 2019. **Top 7 applications that new generations use in daily life**. Retrieved from April 9, 2020 from <http://www.bizpromptinfo.com>
- [3] Suwimon Vongsingthong. 2016. Information Dissemination Behavior in Online Social Networks of Teenagers. **Romphruek Journal**, 34(2) : p.12-32.
- [4] Phornphan Jandaeng. 2016. Social Network Using Behavior of Undergraduate Students of University of Phayao. **Journal of Humanities and Social Sciences University of Phayao**, 4(2) : p.44-54.
- [5] Amornrat Wongsopa, Sakesan Saiseesod, and Nangnoy Yanwaree. 2015. The Usage Behavior on Facebook Social Media Online and Their Effects on Students' Life Style: A Case Study of Loei Rajabhat University. **Research and Development Journal Loei Rajabhat University**, 10(33) : p.1-10.
- [6] Apatcha Changkwan-yuen. 2018. Behavior use Social Media and Social Media Literacy Skills of Undergraduate Students Naresuan University. **Journal of Education Silpakorn University**, 16(1) : p.188-197.
- [7] Krodsagorn Boonyapitruksagoon Pitchayane Poonpol. 2019. Factors Related to Using Social Media Behavior and Media Literacy in Universities in Bangkok Metropolitan Area. **Warasarn Phuettikammasat**, 25(2) : p.40-59.
- [8] Sarisa Jantaraumporn and Marid Kaewchinda. 2016. Current Situation and Enhancement of Social Media Online Literacy among Adolescents. **Journal of Graduate Studies Valaya Alongkorn Rajabhat University**, 10(1) : p.83-93.

- [9] Patcharapa Euamornvanich. 2018. Media Literacy in Social Media. **The Golden Teak : Humanity and Social Science Journal**, 24(Special) : p.22-30.
- [10] Chatmuang Phaomanacharoen, Chatupol Yongsorn and Chakrit Ponathong. 2018. A Factor Analysis of Social Media Literacy of Undergraduates in Autonomous Higher Education Institutions in Bangkok. **The journal of Social Communication Innovation**, 6(2) : p.8-21.
- [11] Usanee Kangwanjit . 2016. Children and The Youth’s Social Media Literacy. **The National Defence College of Thailand Journal**, 58(3) : p.79-92.
- [12] Nithida Wiwatpanitch. 2015. Development of Social Media Literacy Skills. **Journal of Graduate Studies Valaya Alongkorn Rajabhat University**, 9(3) : p.209-219.
- [13] Pundita Intharaksa. 2019. Learning Management with Social Mrdia. **Journal of Education Naresuan University**,21(4) : p.357-365.
- [14] Eknarin Bangthamai. 2015. The Study Current Situations of Teaching and Learning to Enhance the Ceativity in Use of the Internet for University Student. **Veridian E-Journal,Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)**, 8(2) : p.1241-1259.
- [15] Anchalee Suknaisith. 2016. The Results of Instruction in Research Method of Social Sciences Using Social Media. Humanities and Social Sciences. **Journal of Graduate School, Pibulsongkram Rajabhat University**, 10(2) : p.138-154.
- [16] Siwanit Autthawuttikul. 2020. Effects of Learning Activities Based on Coaching and Mentoring Techniques via Social Media to Enhance Training Management Abilities of Undergraduated Students Department of Educational Technology, Faculty of Education, Silpakorn University. **Silpakorn University Journal**, 40(2) : p.62-77.
- [17] Sumalee Chuachai. 2018. Using Social Media in Blended Learning. **Journal of Industrial Education**, 7(3) : p.214-221.
- [18] Teppayapong Seskuembong. 2012. Effect of e-Learning Using Collaborative Learning via Social Media on Competency of Using Information and Communication Technology of Undergraduate Educational Students. **Veridian E-Journal,Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)**, 5(2) : p. 569-584.
- [19] Pipat Auttaput,Tipparat Sittiwong, and Direk Teeraputon. 2017. The Effects of Using Social Network and Active Learning in the Design and Production of Computer Graphics Course for Undergraduate Students. **Journal of Education Naresuan University**, 19(2) : p.145-154.